

Itsenäisyyspäivä ja vuodenvaihteen 2014 – 2015 arkipyhät

1. Itsenäisyyspäivän palkka

Tänä vuonna itsenäisyyspäivä **6.12.2014 on lauantai**.

Laissa itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä säädetään, että itsenäisyyspäivän sattuessa *arkipäiväksi* työt on keskeytettävä, kuten sunnuntaina. Töiden keskeyttämisestä huolimatta työntekijälle maksetaan itsenäisyyspäivältä, jos se muuten olisi ollut työpäivä, täyttä työpäivää vastaava palkka. Edellytyksenä on, että työntekijän työsuhde on jatkunut ennen itsenäisyyspäivää kuusi päivää ja jatkuu edelleen itsenäisyyspäivänä.

Mikäli itsenäisyyspäivä on työntekijän työtuntijärjestelmän mukainen työpäivä, työt tulee keskeyttää ja työntekijälle tulee maksaa itsenäisyyspäivän palkkana täyttä työpäivää vastaava palkka.

Keskeytymättömässä 3-vuorotyössä työtä ei kuitenkaan keskeytetä ja työssä oleville maksetaan normaalin palkan lisäksi sunnuntaityökorvaus. Rakennustuoteteollisuuden työehtosopimuksen 19 §:n mukaisesti maksetaan itsenäisyyspäivältä keskeytymätöntä 3-vuorotyötä tekeväälle työntekijälle kahdeksan tunnin palkka keskituntiansion mukaan myös silloin, jos itsenäisyyspäivä sattuu työntekijän työvuorojärjestelmän mukaiseksi vapaapäiväksi.

RTT ry:n ja Rakennusliiton yhteisen kannan mukaan työntekijälle tulee maksaa itsenäisyyspäivän johdosta arkipyhäkorvaus, jos itsenäisyyspäivä on työtuntijärjestelmän mukaan työntekijän vapaapäivä, mikäli työntekijän työsuhde on ennen itsenäisyyspäivää kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään kolme kuukautta.

Sairastuneelle tai lomautetulle työntekijälle ei lähtökohtaisesti makseta itsenäisyyspäivän palkkaa.

Itsenäisyyspäivältä maksetaan kuitenkin arkipyhäkorvaus työehtosopimuksen perusteella, jos sairaus ei ole kestänyt yli 3 kuukautta ennen itsenäisyyspäivää, työntekijä on lakisääteisellä äitiys-, isyys-, tai vanhempainvapaalla tai vuosilomalla tai työntekijä on lomautettuna, eikä lomautus ole kestänyt yli 2 viikkoa ennen itsenäisyyspäivää.

2. Vuodenvaihteen arkipyhät ja niiden palkallisuus

Arkipyhäkorvauksia koskevat määräykset ovat työntekijöiden työehtosopimuksen 19 §:ssä.

Jouluaatolta (keskiviikko 24.12.2014), joulupäivältä (torstai 25.12.2014), tapaninpäivältä (perjantai 26.12.2014) ja uudenvuodenpäivältä (torstai 1.1.2015) maksetaan TES:n mukaan arkipyhäkorvaus riippumatta siitä, mille viikonpäivälle kyseinen arkipyhä sattuu.

Arkipyhäkorvauksen suuruus on työntekijän säännöllistä päivittäistä työaikaan vastaava palkka keskituntiansion mukaan laskettuna.

Loppiaiselta (tiistai 6.1.2015) maksetaan menetettyä ansiota vastaava korvaus arkipyhäkorvausta koskevien määräysten mukaisesti. Jos loppiaisena ollaan työssä, maksetaan palkan lisäksi sunnuntaityökorvaus.

Keskeytymättömässä kolmivuorotyössä olevalle työntekijälle ei kuitenkaan makseta arkipyhäkorvausta loppiaisen osalta.

Mikäli yritykselle ei ole laadittu työtuntijärjestelmää, arkipyhäviikolla viikkotyöaika on 40 tuntia – arkipyhät (8 tuntia/arkipäivä). Arkipyhäviikolla viikkoilytyötä on alennetun viikkotuntimäärän ylittävä osuus. Kyseessä on kuitenkin ns. tes-ylityö, jota ei 40 todelliseen viikkotyötuntiin saakka tarvitse kirjata ylityönä työaikakirjanpitoon.

Arkipyhäkorvauksen maksamisen edellytyksenä on, että

1. Työntekijän työsuhte on ennen arkipyhää yhtäjaksoisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta.
2. Työntekijä on ollut työssä työtuntijärjestelmän mukaisesti viimeisenä arkipyhää edeltävänä ja myös sen jälkeen lähinnä seuraavana työpäivänä.

Jos työntekijä on työssä toisena näistä päivistä ja jos poissaolo on johtunut hyväksyttävästä syystä esim. työnantajan luvasta tai työntekijän sairaudesta, maksetaan arkipyhäkorvaus.

3. Jos työntekijä ei ole ollut työssä ennen eikä jälkeen arkipyhän tai jos poissaololle ennen arkipyhää tai arkipyhän jälkeen ei ole hyväksyttävää syytä, arkipyhäkorvausta ei makseta.

Arkipyhäkorvausta ei kuitenkaan menetetä, vaikka työntekijä on poissa työstä arkipyhää edeltävänä ja sitä seuraavana työpäivänä, jos poissaolo johtuu:

1. Sairaudesta, joka ei ole jatkunut yli 3 kuukautta ennen ko. arkipyhää
2. Lakisäateisistä äitiys-, isyys tai vanhempainvapaasta taikka vuosilomasta
3. Taloudellisista tai tuotannollisista syistä tapahtuneesta lomautuksesta, joka ei ole kestänyt yli 2 viikkoa ennen ko. arkipyhää

Työntekijöiden palkanmaksun osalta on muistettava työntekijöiden työehtosopimuksen 27 §:n 3. kohta, jonka mukaan silloin kun palkanmaksupäivä siirtyy joulunpyhien vuoksi pyhien jälkeiseen arkipäivään, tilikatkopäivä määritellään normaalia aikaisemmaksi, niin että palkan normaali laskenta-aika huomioon ottaen tili on työntekijän nostettavissa joulunpyhiä edeltävänä arkipäivänä.

3. Lomautettujen työntekijöiden arkipyhäkorvaukset

Rakennustuoteteollisuuden työntekijöiden työehtosopimuksen 19 §:ssä on säännös arkipyhä-korvauksen maksamisesta lomautetulle työntekijälle. Kuten edellä kohdassa 2. on todettu, arkipyhäkorvausta ei menetetä, vaikka työntekijä on poissa työstä arkipyhää edeltävänä ja sitä seuraavana työpäivänä, jos poissaolo johtuu taloudellisista ja tuotannollisista syistä tapahtuneesta lomautuksesta, joka ei ole kestänyt yli kaksi viikkoa ennen kyseistä arkipyhää. Tämä säännös koskee arkipyhäkorvauksen maksamista *kokoaikaisesti lomautetulle työntekijälle.*

Jos lomautus on toteutettu *vuorolomautuksena* tai *lyhennettynä työviikkona*, edellä mainittu säännös ei sovellu sellaisiin tapauksiin.

Rakennustuoteteollisuus RTT ry ja Rakennusliitto ry ovat yhteisesti vuonna 2009 sopineet seuraavista tulkintaohjeista, joita tulee soveltaa arkipyhäkorvausta maksettaessa työntekijälle, joka on lomautettu muulla tavoin kuin kokoaikaisesti.

Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n ja Rakennusliitto ry:n yhteinen tulkintaohje:

Arkipyhäkorvaus maksetaan lomautuksen alkamista seuraavan 2 viikon (yhteensä 14 kalenteri-päivää) sisällä olevista arkipyhistä.

Kun lomautus on toteutettu lyhennettynä työviikkona tai vuorolomautuksena, ja järjestelyä on kestänyt ensimmäisestä lomautuspäivästä alkaen yli 14 kalenteripäivää, arkipyhät maksetaan ainoastaan säännöllisen työtuntijärjestelmän mukaisilta työpäiviltä, mikäli TES: n 19 §:n 2. kohdan korvausedellytykset täyttyvät.

Työntekijä on lomautettu yhdellä kertaa useammassa pidemmissä pätkissä (ei kyse vuorolomautuksesta) siten, että ensimmäinen lomautusjakso kestää esim. 12 päivää ja toinen 20 päivää. Työntekijälle maksetaan arkipyhäkorvaus, jos arkipyhä sattuu lomautuksen ensimmäisen pätkän alkamista seuraavan (alkamispäivä mukaan lukien) 14 kalenteripäivän sisään.

Jos työntekijän lomautus jatkuu saman lomautusilmoituksen perusteella joko yhtäjaksoisesti tai pätkissä, lomautuksen alussa olleen 14 kalenteripäivän korvausajanjakson lisäksi uutta kahden viikon korvausajanjaksoa ei tule.

Mikäli lomautuksen aikana sovitaan uudesta lomautuksesta ja annetaan uusi lomautusilmoitus, alkaa uuden lomautuksen alusta 14 kalenteripäivän laskeminen, jonka aikana korvataan kaikki arkipyhät riippumatta siitä, onko työntekijä ollut lomautusten välissä työssä. Samoin menetellään, kun lomautusta jatketaan edellisen lomautuksen kaltaisena työntekijän käymättä lomautusten välissä töissä.

Mikäli työntekijä on ollut lomautettuna tehden lyhennettyä työviikkoa ja lomautus keskeytetään väliaikaisesti vähintään kahden viikon kokoaikaisen työskentelyn johdosta, lomautuksen jatkuessa alkaa uusi 14 kalenteripäivän korvausajanjakso.

Esimerkki

Työntekijä on tehnyt lyhennettyä työviikkoa ollen työssä ma-ke ja ollen lomautettuna to-pe. Työnantaja kutsuu työntekijän työhön, jolloin työtä tehdään ma-pe vähintään kahden viikon ajan. Tällöin lomautus väliaikaisesti keskeytyy ja uusi 14 kalenteripäivän laskeminen alkaa sen jälkeen, kun työntekijä palaa tekemään lyhennettyä työviikkoa (ma-ke töissä, to-pe lomautettuna). Jos lomautuksen keskeytys kestää alle kaksi viikkoa, uutta 14 kalenteripäivän korvausajan-jaksoa ei tule.

ystävällisin terveisin

Juha Färm

0500-773680

juha.farm@rakennusliitto.fi